

Op 20 mei is de negende PINC gehouden. Dé conferentie voor publiek 'dat zich uitrekt om geraakt te worden', dat verlangt naar verwondering en openstaat voor creatieve energie. Want daar gaat PINC over. People, Ideas, Nature en Creativity vormen het veld waarin zestien sprekers de verbeeldingskracht aanspreken met hun fascinerende verhaal. Uit alle hoeken van de wereld en alle (on-)denkbare disciplines. Met als gemene deler: passie, dromen, durven en doen.

DOOR: CHRISTINE BOLAND

PINC 9: Een feest voor de rechter

De meeste congressen gaan over kennisoverdracht, maar PINC gaat over energie-, en emotieoverdracht. Over elkaar aansteken met inspiratie en het aanzwengelen van de verbeeldingskracht. Over iets honderdtachtig graden omdraaien. Een mooi voorbeeld daarvan vormt het werk van 'onderzoekskunstenaar' Martijn Engelbregt, die gefascineerd is geraakt door de vele formulieren die wij in Nederland kennen. Hij haalde alle kranten en weblogs door een tegenscript te schrijven voor telemarketing. Word je op een onmogelijk moment lastig gevallen door een telemarketeer, dan kun je volgens zijn script tegenvragen stellen (hoe gaat het vandaag?, hoe lang doe je dit werk al?, is het leuk?) waardoor de marketeer binnen enkele zinnen wanhopig zelf de lijn zal verbreken. Op de achterpagina van de VPRO gids deed hij een zedelijk zintuigelijk (schijn)onderzoek met vragen over vanillevla-gebruik en andere onzinnigheden waar verbazingwekkend veel mensen serieus op hebben gereageerd.

Kunstwerk

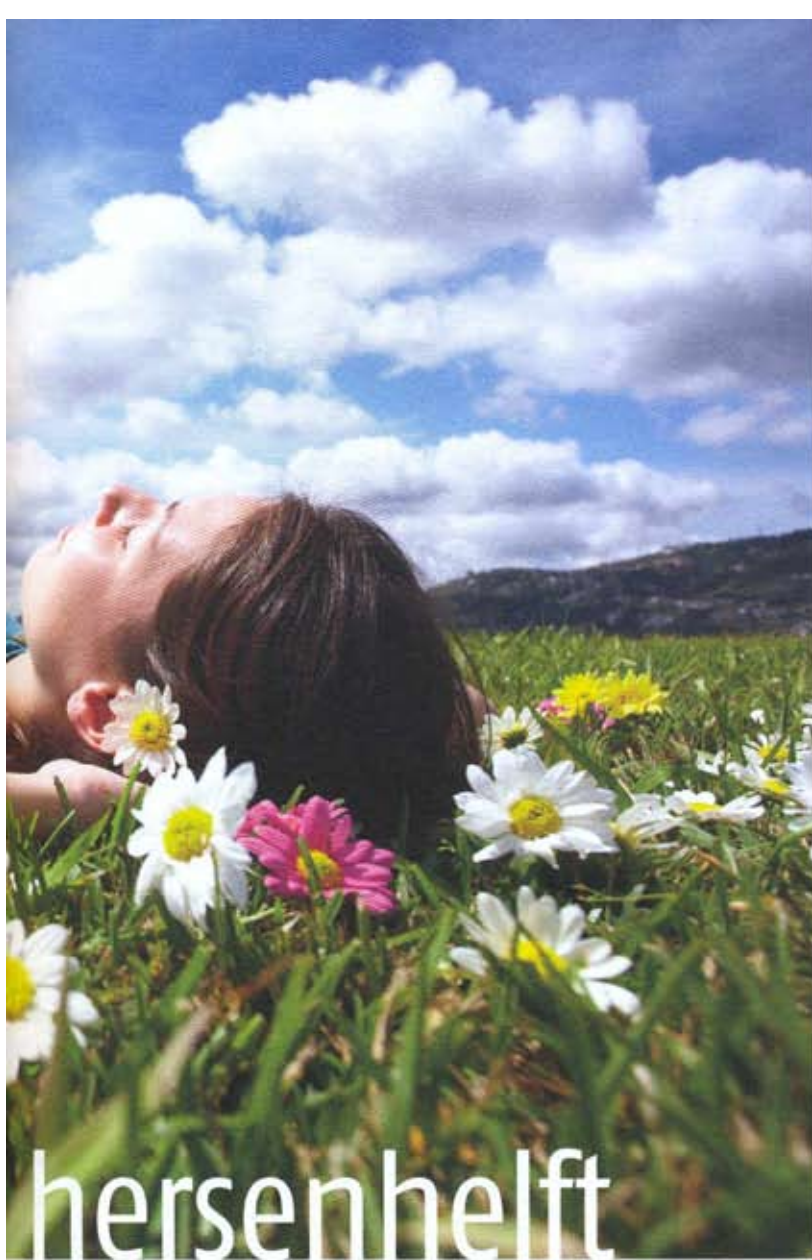
Kroon op zijn werk vormde tot op heden het kunstwerk dat hij mocht maken voor het logement van de Tweede Kamer. Hiervoor deed hij gedurende 42 maanden onderzoek onder de Nederlandse bevolking naar de (on)mogelijkheid om Kunst met Democratie te combineren. Gedurende een jaar heeft hij ingestuurde voorstellen voor kunstwerken geopperd, waar Nederlanders via een web-

Martijn Engelbregt haalde alle kranten en weblogs door een tegenscript te schrijven voor telemarketing

site op konden stemmen. Dat resulteerde in verschillende kunstuitingen waaronder de levensgroot uitgevoerde zin 'jullie zijn hier voor ons' (Liset van Dommelen) in duizenden eurocenten, een 'huilende' vlag waar druppeltjes af vallen en een 'hotline' naar de burger in de vorm van een ouderwetse telefoon op een sokkel.

Een hele andere aanvliegroute om anders te kijken werd geschetst door Marc Loizeaux. Deze 'demolition doctor' deed een boekje open over zijn manier van werken als sloper van grote bouwwerken. Hij liet het publiek naar het plafond kijken en vroeg wat men zag. Er bleken zoveel antwoorden mogelijk dat hij daarmee illustreerde hoeveel manieren van kijken er zijn. De een ziet de verlichting, de ander de verlaag, weer een ander de constructie. Hij zag de kracht. Daarmee doelde hij op de zwakke en sterke delen en wat dat voor hem als sloper aan mogelijkheden biedt. Hij demonstreerde aan de hand van een spectaculaire film hoe hij altijd uitsluitend op zijn eigen intuïtie en inzichten te werk gaat. Alle computermodellen en bouwtekeningen ten spijt, hij richt zich op gesprekken met bouwvakkers, die het gebouw gemaakt hebben, op hoe leidingen lopen en van welk materiaal die zijn, op de historie van het gebouw en tot slot zijn eigen indruk: "het is verbazingwekkend wat je kunt leren door te luisteren".

Letten op kleine details voor grote informatiewaarde, dat kan ook gezegd worden van het werk van hoogleraar nano-technologie Dave Blank. Nano-technologie is de

hersenhelft

techniek die het mogelijk moet maken te werken met deeltjes ter grootte van een aantal nanometer (een nanometer is een miljardste meter). Door het op nanoniveau bestuderen van natuurverschijnselen als het lotusblad, waar een waterdruppel altijd vanaf rolt, is men erin geslaagd coatings te ontwikkelen die water en vuilafstotend zijn, zodat medisch gereedschap altijd steriel blijft en auto's en etalageruiten nooit meer gewassen hoeven te worden. Of in de voedingssector: melk bevat op nanoschaal kleine vetdruppeltjes met water erin. Je proeft het vet en niet het water; zo kan er in vet verpakt ook iets anders dan water in melk of andere voedingsstoffen worden verwerkt. Denk aan probiotica, medicijnen of, in de toekomst op DNA afgestemde voedingssupplementen.

Blind

Van deze bijna surrealistische droomreis in het onzichtbare kwam het publiek weer met twee voeten op de grond door het levensverhaal van de 18-jarige 'echolocator' Ben Underwood. Hij is blind sinds zijn derde als gevolg van kanker, maar is erin geslaagd toch 'te zien'. Door op zijn gehoor af te gaan en klikgeluiden voort te brengen, zoals ook dolfijnen en vleermuizen dat doen, kan hij zich vrij bewegen. We zagen hem fietsen, skaten en als klap op de vuurpijl gamen op een nintendo. Hij kent bijna alle geluiden van games en kan winnen van zijn vrienden en wil later gamedesigner worden. Over 'anders kijken' gesproken.

'Cloudspotting' als tegengif voor de gestresste samenleving blijkt wereldwijd mensen aan te spreken

Gavin Pretor-Pinney gaf een lezing over zijn hobby: wolken. Ooit als grapje begonnen en inmiddels uitgegroeid tot een wereldwijd netwerk op internet

Door het op nanoniveau bestuderen van natuurverschijnselen als het lotusblad slaagde men erin coatings te ontwikkelen, zodat bijvoorbeeld etalageruiten nooit meer gewassen hoeven te worden

PINC kenmerkt zich door een hoog 'hoe is het mogelijk' gehalte. Zowel op wetenschappelijk, natuurlijk, menselijk als artistiek niveau. Zo was er, na een bloedstollend spannende voorstelling van een balansact, ook origami-kunstenaar Robert Lang, een van de beste ter wereld in de vouwkunst. Een insect met zes scharnierende poten, twee scharen, een schild met facetten en twee voelsprietten vouwt hij uit één stuk papier. Hij werd door PINC gevraagd omdat hij dankzij deze vaardigheden benaderd is door de Nasa om mee te denken over hoe in de ruimte voertuigen kunnen worden ontvouwen en door de medische industrie over hoe men (nano-) apparatuur in de bloedbaan kan brengen, die op de gewenste plaats weer open gaat. Een ware kruisbestuiving tussen kunst en wetenschap.

Cloudspotting

Een luchtiger onderwerp kwam aan bod bij Gavin Pretor-Pinney. Wat ooit als grapje was begonnen is uitgegroeid tot een wereldwijd netwerk. Hij was gevraagd een lezing te geven over zijn hobby wolken. Om daar enig gewicht aan te geven kondigde hij zijn lezing met gepaste Engelse humor aan als 'The inaugural lecture of the Cloud appreciation society'. 'Cloudspotting' als tegengif voor de gestresste samenleving blijkt velen aan te spreken. Mensen sturen vanuit de gehele wereld de meest fantastische beelden op, die allen in een beeldbank zijn gegroepeerd rond soorten of vormen, die ergens op lijken.

■ NABESCHOUWING

Adembenemend en een mooie manier om af en toe tot rust te komen.

Van het hoofd in de wolken ging PINC door naar 'below zero', op de noordpool, waar Edward Kean zijn brood verdient met 'Iceberg-hunting'. Grote ijsbergen en losdrijvende schotsen worden door Kean geoogst. Het meest zuivere water op aarde in gekoelde vorm wordt vervolgens verscheept om te bottelen of wodka mee te maken. De brokken ijs die hij vindt, worden in stukken geschoten, een niet ongevaarlijke happening, want een afbrekende ijsberg veroorzaakt moeiteloos een mini-

Michael Braungart toonde aan dat als we ervoor zorgen dat afval voedsel wordt (lees grondstof), net zoals de mieren dat doen, we dan kunnen blijven consumeren

Volgens Braungart hebben we helemaal geen overbevolking-probleem maar een design-probleem

Sites checken?
www.egbg.nl
www.cloudappreciation-society.org

tsunami. In het licht van de dreigende grondstofcrisis in de wereld is het goed om te merken dat er ook nog nieuwe grondstoffen worden gevonden.

Ook fascinerend is het verhaal van wie de 'messias van het hergebruik' genoemd mag worden: Michael Braungart. Hij werd samen met William McDonough wereldberoemd met zijn Cradle to Cradle principe, ook wel aangeduid als C2C. Volgens dit concept moet onze manier van denken over producten en grondstoffen veranderen van lineair in circulair: niet meer van de wieg tot het graf, maar van de wieg tot de wieg. Ieder restproduct moet een grondstof zijn voor een volgend product. Dat kan de verpakking van een ijsje zijn, dat je weg kunt gooien omdat het afbreekbaar is en er bovendien zaadjes in verwerkt zijn waar weer mooie bloemen uit kunnen groeien. Braungart illustreert zijn verhaal met een mierenkolonie als meest efficiënte samenleving. Mieren verwerken op een veilige en effectieve manier hun eigen afval. Zij bouwen huizen, stortplaatsen, kerkhoven en voedselopslagplaatsen van materialen die recyclebaar zijn. Een mierenhoop kent geen afval, is een gesloten systeem. Er zijn drie keer zoveel mieren als mensen op aarde, dus als mieren dit kunnen, waarom de mens dan niet? Volgens Braungart hebben we helemaal geen overbevolkingsprobleem maar een designprobleem. Zolang we er dus maar voor zorgen dat afval voedsel wordt (lees grondstof) - net zoals bij de mier - kunnen we blijven consumeren. Daar liggen mooie kansen voor retail. ■